

2 טו 9

ת"פ 19/

בבית המשפט המחוזי

בירושלים

המאשימה: מדינת ישראל

- נ ג ד -

הנאשם: בנימין נתניהו
ממשרד ראש הממשלה ירושלים

כתב - אישום

חלק כללי

1. ביום 17.9.2019 נערכו בישראל הבחירות לכנסת ה-22.
2. הנאשם בנימין נתניהו (להלן: "הנאשם") עמד בראש רשימת הליכוד והיה המועמד מטעמה לתפקיד ראש הממשלה. נתניהו היה מעורב וביצע את כל העבירות נשוא כתב האישום ביחד ולחוד עם אחרים אשר כנגדם הוגש כתב אישום לבית המשפט השלום בתל אביב מכח הסמכות שלפי סעיף 18 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959, (להלן: "חוק דרכי תעמולה").
3. כתב האישום שם הוגש ביום 24.9.2019 ונרשם בתיק פלילי ת.פ. 57778-09-19. הנאשמים שם הם אלו:
 - נאשם 1 - John McLaughlin (גיון מקלוקלין) – הסוקר הראשי של קמפיין הליכוד.
 - נאשם 2 - יונתן אוריך דובר הקמפיין ומנהל המדיה החברתית שלו.
 - נאשם 3 - עופר גולן מנהל הקמפיין.
 - נאשמת 4 - רדיו גלי ישראל בע"מ.
 - נאשמת 5 - קול חי משדרים באמונה בע"מ.
4. במהלך יום הבחירות ביצעו נתניהו והנאשמים בתיק הנוסף, כל אחד כדרכו, עבירות על חוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט-1959, (להלן: "חוק דרכי תעמולה"), ומכאן כתב אישום זה כלפי הנאשם על העבירות שבוצעו על ידו.

5. ביום 16.9.2019 (יום אחד לפני יום הבחירות) בסמוך לשעה 13:00, הוציא כבי' השופט מלצר, יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, צו מניעה ארעי בהתאם לעתירה שהוגשה אליו, ונרשמה בתיק תב"כ 57/22 (להלן: "העתירה") אשר קובע כדלקמן:

"ניתן בזאת צו ארעי המורה למשיבים 1-2 להפסיק לפרסם כל סקר, או תוצאות של סקר, בניגוד להוראות סעיף 16ה(ח) לחוק דרכי תעמולה, תשי"ט - 1959, לרבות הפרסום, נשוא העתירה"

מצ"ב העתק ההחלטה מסומנת כנספח 1.

6. ביום 16.6.2019 ניתנה על ידי כבי' השופט מלצר החלטה סופית בעתירה, בה נקבע, בין היתר, כדלקמן:

"יתר על כן, אף אם מדובר בסקר בחירות ששודר, או פורסם לפני התקופה המנויה בסעיף 16ה(ח) לחוק דרכי תעמולה, הרי שבפרסום לא מצוין בהבלטה כי הוא איננו עדכני, וכי אין ללמוד ממנו על דפוסי הצבעה, או עמדות של הציבור, ביום הפרסום, כנדרש בסיפא סעיף 16ה(ח) ה"ל. 11. סיכומים של דברים - הפרסום מפר את ההוראות הקבועות בסעיף 16ה(ח) לחוק דרכי תעמולה, ועל כן - העתירה מתקבלת, והצו הארעי שהוצא על ידי הופך לצו מוחלט, במשמעות סעיף 17ב לחוק דרכי תעמולה." [הדגשה לא במקור]

מצ"ב העתק ההחלטה מסומנת כנספח 2.

7. הנה כי כן, הנאשם היה מודע עוד לפני יום הבחירות על החלטת כבי' יו"ר ועדת הבחירות בקשר לאיסור על פרסום סקרים כבר מתום יום שישי (13.9.2019) ועל כך שמדובר בהפרה של חוק דרכי תעמולה.

8. כפי שנראה להלן, בכתב אישום זה, קיומה של הוראת החוק והחלטה מפורשת של כבי' יו"ר ועדת הבחירות לא הרתיעו את הנאשם מלעבור עבירות על חוק דרכי תעמולה.

9. עוד יש לציין זאת. הנאשם לא רק שהפר את הוראות הצו והחוק, אלא היה מודע היטב לכך שהוא מפר אותם. ביום הבחירות נוכח הפרות שביצע הנאשם (ואחרים) והשתקה של פעילות הציטבוט של הליכוד (ראה על כך להלן). קמפיין הליכוד פנה נוכח האמור לעיל בפניה דחופה לכבי' יו"ר ועדת הבחירות. בהחלטת הבהרה אשר ניתנה על ידו ביום הבחירות בשעה 17:00 לערך, נכתב בסעיף 4 כדלקמן:

"נוכח האמור לעיל, ביקשו המשיבים 1-2, באמצעות חה"כ דוד ביטן, כי אנחה את המשיבה 3 לחדש את הפעילות של הציטבוט שמופעל על ידם ביום הבחירות, בכפוף להתחייבויות שנמסרה לי על ידי חה"כ ביטן, כי המשיבים 1-2, לא יפרסמו במסגרת הציטבוט, או בכל מסגרת אחרת, תכנים המפרים את הצו, וכן כי המשיב 2 לא יתראיין עד מועד סגירת הקלפיות להצבעה, ברדיו ובטלוויזיה"

מצ"ב העתק ההחלטה מסומנת כנספח 3.

10. הנה כי כן הנאשם ידע והודה בביצוע העבירות והתחייב (רק בשעה 17:00) לחדול מאותן הפרות. יוער כי גם התחייבות זו הופרה.

אישום מספר 1 -

א. העובדות

תשדיר חירום עם סוקר הליכוד

11. ביום 16.9.2019 בשעה 22:00 בערב, ערך הנאשם נתניהו שידור חירום שנקרא על ידו בשם - "שידור חירום עם הסוקר של קמפיין הליכוד", שהוא גם הסוקר האישי של טראמפ, ג'ון מקלוקלן" (להלן: "השידור עם הסוקר").
12. בשידור הופיע הנאשם ביחד עם הסוקר הראשי של הליכוד.
13. השידור שודר הן בעמוד הפייסבוק של הנאשם והן בחשבון הטוויטר שלו. ראו לעניין זה בקישור זה - <https://www.youtube.com/watch?v=JFK95ouAhHo>.
14. במהלך השידור מהדברים שנאמרו בשידור ובין היתר הוחלפו בין הנאשם לבין הסוקר הראשי הדברים הבאים:
- "שואלים גם אותך וגם את ג'ון, האם יש סיכוי אמיתי לעוצמה לעבור, ואיך אני אמור להצביע מחר? (שאלה זו נשמעת ברקע)
- בנימין נתניהו - Will Otzma pass? We don't know
- ג'ון מקלוקלן - It's too close right now
- בנימין נתניהו - We don't know, אנחנו לא יודעים"
15. בכך ביצע הנאשם עבירה של שידור ופרסום של סקר בחירות.
16. בכך ביצע הנאשם עבירה של אי קיום חיוב שהוטל על ידי יו"ר ועדת הבחירות המרכזית.

ב. הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם

17. סעיפים 16ה (ח), 17 ו-17א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959.

אישום מספר 2 -

א. העובדות

הפצת סקרים באמצעות "צ'טבוט"

18. במהלך קמפיין הבחירות הפעיל הליכוד מערכת הנקראת "צ'ט-בוט", אשר נסביר את עיקריה להלן.

19. צ'ט-בוט היא תכנה לאוטומציה של התכתבות העושה שימוש (לעתים) בבינה מלאכותית כדי להתכתב עם בני אדם. ישנן וריאציות שונות של צ'טבוטים: כאלו המסוגלים לעבד שפה טבעית, לנתח את התוכן הנכתב על ידי המשתמש ולהגיב כאילו המענה ניתן על ידי בן אדם בצד השני, וכאלו, פשוטות יותר, המציעות אינטראקציות של תסריטי שיחה על פי כפתורי אינטראקציה מובנים מראש. הרשת החברתית "פייסבוק" מאפשרת לצדדים שלישיים להפעיל צ'טבוטים דרך שירות הודעות מיידיות שלה, מסנג'ר.
20. במקרה שלנו, נעשה שימוש בצ'טבוט של מסנג'ר לא כהתכתבות חופשית, אלא כאוטומציה של תסריטי שיחה על פי כפתורי אינטראקציה. משתמש בוחר באופן יזום להתחיל שיחה עם המסנג'ר (לא יודע בהכרח שזה בוט), ואילו הדף של נתניהו עודד באופן פעיל משתמשים לכתוב לנתניהו במסנג'ר "מה דעתם עליו" בסדרה של מודעות ממונות ומטורגטות בפייסבוק.
21. במהלך מערכת הבחירות אספה הליכוד באופן זה פרטי מידע על מאות אלפי אנשים שהזדהו כתומכי הרשימה.
22. ביום הבחירות עצמו ניצל הליכוד את המערכת ואת המידע שנאסף באופן הבא: המערכת (הבוט אשר מזדהה כנתניהו) פונה לתומכים (שהזדהו כך בעבר) באמצעות המסנג'ר, ושואל כל אדם אם הוא מוכן לבצע שיחות לאנשים אחרים לשם שכנוע שלהם להצביע בעד רשימת הליכוד.
23. במידה והמענה הוא חיובי, הבוט שולח לאותו אדם שהביע הסכמה - שוב במסגרת הודעת מסנג'ר בתוך המערכת - שני דברים: אחד, רשימת אנשים להתקשרות, והשני, תוכן מבוקש לביצוע השיחה שהוא בגדר תעמולה של הליכוד. האדם יכול ללחוץ על כל טלפון מהרשימה שהועברה אליה ונפתחת שיחת טלפון רגילה בינו לבין בעל מספר הטלפון, והוא מקריא לו וחוזר במהלך השיחה על התוכן שנתבקש להעביר ולהפיץ.
24. באופן זה הליכוד מפיץ דרך הבוט ודרך אותם אנשים הפועלים מטעמו, מידע תעמולתי למאות אלפי ואולי יותר מצביעים פוטנציאליים.
25. במסגרת פעילות הצ'ט-בוט האמור, אם כך, ביום הבחירות, שידר הליכוד תעמולת בחירות למאות אלפי אנשים.
26. במסגרת אותה תעמולה הפיץ הליכוד, בידיעה ובהנחיה מפורשת של הנאשם תוצאות של סקרי בחירות.
27. כך הופצה במסגרת התעמולה ההודעה הבאה, הכוללת מידע אסור של סקר בחירות, מטעמו של הנאשם ומתחת לתמונתו:

28. למעשה הליכוד הודה במפורש כי הנאשם עבר על החוק בנוגע לפרסום סקרים. כך נכתב כאמור בהחלטת הבהרה של כבי' השופט מלצר בתב"כ 57/22 שניתנה ביום הבחירות עצמו, בסעיף 4 שצוטט לעיל.
29. במעשים האמורים לעיל, הנאשם שידר סקר בחירות בניגוד להוראות חוק דרכי תעמולה, ותוך הפרת צו של כבי' יו"ר ועדת הבחירות.
30. בכך ביצע הנאשם עבירה של שידור ופרסום של סקר בחירות.
31. בכך ביצע הנאשם עבירה של אי קיום חיוב שהוטל על ידי יו"ר ועדת הבחירות המרכזית.

ב. הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם

32. סעיפים 16(ח), 17 ו-17א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959.

אישום מספר 3 -

א. העובדות

33. נאשמות 4 ו-5 בתיק הפלילי שהוגש בבית המשפט בתל אביב הן תחנות רדיו אזוריות.
34. ביום הבחירות התראיין הנאשם בתחנות הרדיו הנ"ל, וביצע במסגרת הריאיון תעמולת בחירות, בכך שקרא למאזינים להצביע למפלגת הליכוד.
35. סעיף 129 לחוק הבחירות לכנסת אוסר על ביצוע תעמולת בחירות ברדיו החל מהשעה 7 בערב שלפני יום הבחירות.

36. נוכח הוראות סעיף זה הורה כבי' יו"ר ועדת הבחירות ואסר על ראיון של מועמדים לבחירות בכל יום הבחירות ובכל כלי תקשורת שהוא - רדיו, טלוויזיה וכ"ו.
37. למרות הוראה מפורשת זו, הנאשם התראיין בתחנות הרדיו בניגוד לחוק ולהוראה מפורשת של יו"ר ועדת הבחירות.
38. בכך עבר הנאשם עבירות על חוק דרכי תעמולה, הן עבירה בדבר תעמולה לא הוגנת לפי סעיף 13 לחוק דרכי תעמולה, והן עבירה של אי קיום הוראה של יו"ר ועדת הבחירות.

ב. הוראות החיקוק לפיהן מואשם הנאשם

39. סעיפים 13, 17 ו-17א לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), תשי"ט - 1959.

עדי התביעה :

1. נציג **מוועדת הבחירות המרכזית** אשר יגיש את כל כתבי הטענות, כתבי בי דין ופרוטוקולים וכל ההחלטות שניתנו בעתירות של הליכוד או כנגד הליכוד במערכות הבחירות לכנסת ה-21 ולכנסת ה-22.
2. **מר יונתן אוריך**.
3. **מר עופר גולן**.
4. **חה"כ דוד ביטן** מהכנסת.
5. **ד"ר ענת בן דב** חוקרת רשתות חברתיות מהאוניברסיטה הפתוחה.
6. נציג **מחברת יפעת תקשורת** אשר יגיש את תמלילי הראיונות שנערכו על ידי הנאשם ביום הבחירות

יצחק אבירם, עו"ד
בא-כוח המאשימה

שחר בן מאיר, עו"ד
בא-כוח המאשימה